

Saksframlegg

ØKT KVALITET OG STABILITET I FAMILIEBARNEHAGESEKTOREN I TRONDHEIM

Arkivsaksnr.: 09/13852

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet vedtar, som en del av kommunens innsparingstiltak for 2009, å ikke benytte 300.000 av de bevilgede 700.000 til ekstraordinært tilskudd til avdelingsbaserte familiebarnehager.
2. Formannskapet vedtar at innsparingen på kr. 300.000 videreføres i økonomiplanperioden.
3. Formannskapet slutter seg til rådmannens forslag til tiltak for å styrke kvalitet og stabilitet innenfor hele familiebarnehagesektoren. Det avsettes fra 2010 årlig kr. 400.000 av ekstrabevilgningen på kr. 700.000 til dette formålet.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

1. Innledning

Trondheim kommune har siden 2006 hatt full barnehagedekning. Dette målet er nådd gjennom en storstilt utbygging og gjennom satsing på etablering av private familiebarnehager. I 2008 ble det etablert åtte nye familiebarnehager, men det ble samtidig lagt ned 14 barnehager. Rådmannen vurderer at i det videre arbeidet med å nå målsettingen om full barnehagedekning, er det viktig ikke bare å etablere nye familiebarnehager, men også sette i verk tiltak som kan bidra til at eiere ikke legger ned virksomheten.

I denne saken redegjør rådmannen for hvordan man ved å øke kvaliteten og stabiliteten på tilbudet i de private familiebarnehagene kan oppnå å;

- Redusere antall nedleggelse i familiebarnehagesektoren
- Øke antall etableringer av nye familiebarnehager
- Øke antall søkere som foretrekker familiebarnehage

2. Fakta

Trondheim har en stor privat familiebarnehagesektor. I 2006 var det registrert 130 familiebarnehager. Dette er gradvis redusert til dagens 94 barnehager. Ved utgangen av 2008 var det registrert fem avdelingsbaserte familiebarnehager med 75 barn og 89 enkeltstående ordinære familiebarnehager med 527 barn. Av disse er 460 barn under tre år.

Det er Oppvekstkontoret som foretar opptak til barnehageplass for de enkeltstående private familiebarnehagene i tråd med barnehages vedtekter. Dette har medført at familiebarnehagene er fylt opp til enhver tid. Det gjør den økonomiske situasjonen for barnehagene forutsigbar og stabil. Foreldre som har plass i familiebarnehage og som ønsker det, kan søke overflytting til en ordinær barnehage når barnet fyller tre år. I overflyttingsopptaket blir de prioritert til en ordinær barnehageplass.

Til hovedopptaket 2009 er det registrert 235 søkere som har prioritert familiebarnehage som første- eller andre ønske. Det totale antall søkere til barnehageplass er 2392.

En familiebarnehage er en barnehageform som drives i private hjem. Det som kjenner seg ut for familiebarnehager er små grupper barn (5-10) og den nære kontakten mellom voksne og barn i hjemlige omgivelser. De som arbeider i familiebarnehagen får pedagogisk veiledning av en førskolelærer noen timer hver uke. I de såkalte avdelingsbaserte familiebarnehagene, foregår veiledning av familiebarnehageassistentene i lokaler knyttet til en ordinær barnehage. Assistentene i det enkelte hjem, er i disse tilfellene ansatt i den ordinære barnehagen. I Trondheim er følgende barnehager definert som avdelingsbasert; Byåsen familiebarnehage (k), Bakklandet barnehage (p), Barnehagen Dronning Mauds Minne (p), SIT-barn (p) og Lunderhaugen barnehage (p).

Bystyret vedtok i sitt budsjettvedtak for 2009 under punktet Avdelingsbaserte familiebarnehager: *"Det er pr i dag usikkerhet omkring statens finansiering av kommunale og private barnehager. I påvente av en gjennomgang av tilskuddsordningen ytes det i 2009 et ekstraordinært tilskudd til avdelingsbaserte familiebarnehager på kr 700.000."* Rådmannen har fulgt opp bystyrets vedtak og fordelt kr. 394.000 til de fem avdelingsbaserte familiebarnehagene for våren 2009.

Trondheim kommune

2.1 Kvalitetsutvikling i familiebarnehagene

Rådmannen har, i samarbeid med familiebarnehagene, arbeidet systematisk med kvalitetsutvikling av familiebarnehagene siden 2003. Dette arbeidet bygger på

- Kurstilbud for eiere og veiledere i pedagogisk veiledning
- Informasjonsmøter med eierne to ganger i året
- Planleggingsdager, temamøter og landskonferanse

Videre har kommunen utviklet et system for godkjenning av barnehager sammen med Miljøenheten. Systemet bygger på informasjon og veiledning til eiere og drivere av barnehagene.

Siste brukerundersøkelsen blant foreldre til barnehagebarn i familiebarnehager, viser at foreldre er godt fornøyd med tilbudet til barna.

3. Rådmannens vurdering

Med en forventet vekst i forhold til barn i førskolealder på ca 250 barn årlig, har Trondheim kommune store utfordringer i forhold til å etablere nok barnehageplasser slik at målet om full barnehagedekning nås. I tillegg til å holde trykket oppe i forhold til etablering av nye familiebarnehager, blir det viktig å sette i verk tiltak som bidrar til å redusere nedleggelse av familiebarnehager.

For å opprettholde og utvikle den store sektoren, er det nødvendig å satse på videre kvalitetsutvikling av tilbudet. Dette kan gjøres innenfor dagens kvalitetsutviklingsprogram gjennom styrking av fagutvikling for eiere og drivere. Videre bør kommunen satse på å heve kompetansen til de pedagogiske veilederne i familiebarnehagene.

Rådmannen tror at hvis det satses på fagutvikling for eiere og drivere, så vil dette bidra til at flere eiere ønsker å opprettholde driften over tid. I tillegg vil den økte kvaliteten på tilbudet som barnehagen gir, føre til flere søkere til disse tilbudene. Dette tiltaket er også, slik jeg vurderer det, et incitament for nye etablerere.

I utredningen av denne saken, har rådmannen i samarbeid med eiere og Utdanningsforbundet, avdekket noen hovedområder som er utfordrende for sektoren. Dette dreier seg i første rekke om kvaliteten på den veiledningen familiebarnehageassistentene mottar. Mangel på kvalitet har sammenheng med at stillingene som veiledere er lite attraktive. Dette fordi førskolelærerne som innehar disse stillingene har små stillingsandeler, mangler faglig nettverk og er usikker på egen rolle og ansvar. For familiebarnehagene fører dette til stor turnover, ledighet i perioder og manglende kontinuitet i veiledningen.

Med dette som bakgrunn vurderer rådmannen at kvalitetsutvikling og faglige veiledning overfor eiere og veiledere i familiebarnehagene, må styrkes. Rådmannen ønsker derfor at det fra 2010 ansettes en koordinator for hele familiebarnehagefeltet med ansvar for å etablere og utvikle kompetansenettverk for eiere, veiledere og ansatte i familiebarnehagene.

Koordinatoren skal gjennom arbeid i nettverk tilby faglig veiledning og kompetanseheving. Arbeidet skal knyttes til barnehagelovens og rammeplanens intensjoner om barnehagens innhold og oppgaver. Virksomheten skal videreutvikles i forhold til pedagogisk planlegging, gjennomføring og vurdering. Nettverksarbeidet skal ellers ha fokus på voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå

Trondheim kommune

og oppdra barn. Eiere, førskolelærere og ansatte skal styrkes i forhold til foreldresamarbeid knyttet til medvirkning og medbestemmelse fra foreldre og informasjon.

Rådmannen vurderer at en slik løsning vil bidra til et bredt kompetanseløft for eiere og ansatte og at ordningen vil styrke både kvalitet og stabilitet i familiebarnehagesektoren. Rådmannen ønsker å legge koordinatorstillingen til Oppvekstkontoret. Dette fordi en da kan se sammenhengen mellom etablering av nye og videreutvikling av eksisterende tilbud.

Høsten 2009 benyttes til å utrede nettverksmodellen ytterligere i forhold til innhold og organisering. Ordningen etableres permanent fra 1.1.2010. Rådmannen foreslår i revidert budsjett- og økonomiplan for 2009 at høstbevilgningen til de avdelingsbaserte familiebarnehagene, på kr 300.000, inngår i rådmannens forslag for å redusere merforbruket i kommunen. For 2010 videreføres innsparingen på kr. 300.000. 400.000 av de totalt 700.000 som bystyret bevilget, benyttes til å utvikle og styrke kvaliteten og stabiliteten innenfor hele familiebarnehagesektoren.

4. Oppsummering og konklusjon

I denne saken har rådmannen gjort rede for utfordringer knyttet til kvalitet og stabilitet innenfor familiebarnehagevirksomheten. Virksomheten gir i dag tilbud til 602 barn, hvorav 75 barn i fem avdelingsbaserte familiebarnehager. Rådmannen har fulgt opp bystyrets vedtak og fordelt 394.000 i ekstraordinært tilskudd til de avdelingsbaserte familiebarnehagene for vårhalvåret 2009.

De avdelingsbaserte familiebarnehagene er svært krevende arealmessig, og rådmannen vurderer at det ikke er økonomi til å følge opp andre som måtte ønske å organisere seg på tilsvarende måte. De arealene vi har, trengs sårt til etablering av nye ordinære plasser.

For å få mest mulig ut av de ressursene vi har og styrke kvalitet og stabilitet i familiebarnehagene, vurderer rådmannen at de ekstra ressursene bystyret har bevilget, bør komme hele sektoren til gode. I den forbindelse foreslår rådmannen tiltak for å styrke hele familiebarnehagevirksomheten både kvalitativt og kvantitativt.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet vedtar, som en del av kommunens innsparingstiltak for 2009, ikke å benytte 300.000 av de bevilgede 700.000 til ekstraordinært tilskudd til avdelingsbaserte familiebarnehager.
2. Formannskapet vedtar at innsparingen på kr. 300.000 videreføres i økonomiplanperioden.
3. Formannskapet slutter seg til rådmannens forslag til tiltak for å styrke kvalitet og stabilitet innenfor hele familiebarnehagesektoren. Det avsettes fra 2010 årlig kr. 400.000 av ekstrabevilgningen på kr. 700.000 til dette formålet.

... Sett inn saksutredningen over denne linja

Rådmannen i Trondheim, 23.03.2009

Jorid Midtlyng
Kommunaldirektør

Hilde Skybakmoen
Rådgiver

